

Eksamensoppgave: UiO, ExFac, jus, V-10

(1) Fra rettsfilosofien

- (a) Gjør rede for begrepene avveiningsnorm og retningslinje. Gi herunder eksempler som du knytter drøftelsen til. Gjør også rede for forskjellige typer av retningslinjer.
- (b) Vi kan skille mellom to hovedsyn på rettskildelæren: en rangordensmodell og en avveiningsmodell. Gjør rede for de to modellene. Drøft og begrunn hvilken modell som passer best for den måten vi går fram på når vi tar standpunkt til rettsspørsmål.
- (c) Gjør rede for forskjellige aspekter ved tanken om rettferdighet i et positivt rettssystem som det norske.
- (d) Hva er hovedforskjellene mellom synet på rettferdighet i den skandinaviske rettsrealismen, utilitarismen og en fornuftsbasert naturrett som den kantianske?

(2) Fra profesjonsetikken

Domstolloven § 113, 1. ledd. 1. pkt. lyder slik:

“Finder en dommer, at han er i en stilling, som gir parterne ret til at kræve ham utelukket efter § 108, og forholdet ikke maa antages at være almindelig kjendt, bør han sørge for, at parterne faar vite om det saa snart som mulig.” (§ 108 lyder: “Dommer eller lagrettemedlem kan heller ikke nogen være, når andre særegne omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet. Navnlig gjelder dette, når en part av den grunn krever, at han skal vike sete.”)

Advokatforskriften (1996-12-20 nr 1161: Forskrift til domstolloven kapittel 11) Kapittel 12. Regler for god advokatskikk, pkt 1.2 lyder slik:

” En advokats oppgave er å fremme rett og hindre urett.

Advokaten plikter innenfor lovens ramme og etter beste evne å ivareta sine klienters interesser. Det skal skje uten tanke på personlig fordel eller risiko, politisk oppfatning, rase, religion eller utenforliggende hensyn.

Advokaten bør ikke identifisere seg med sin klient og har krav på ikke å bli identifisert med de standpunkter han forfekter for sin klient og de interesser klienten har.

Advokaten plikter både å være rådgiver og talsmann for sin klient.

Advokaten avgjør selv om han vil påta seg et oppdrag.”

Advokatforeningens Retningslinjer for forsvarere (fra 1999, med senere endringer) pkt 2.2. lyder:

“Forsvareren skal ikke identifisere seg med sin klient. Forsvareren har krav på ikke å bli identifisert med det han anfører for sin klient eller det syn og de interesser klienten har.”

Beskriv hvordan rolleforventningen til henholdsvis dommere, advokater og forsvarsadvokater fremkommer gjennom de siterte tekstene og viser at forventningene er forskjellige. Begrunn hvorfor rolleforventningene til disse yrkesgrupper kan eller bør være forskjellige.

I den samlede vurdering vil del (1) telle ca. 3/4 og del (2) telle ca. 1/4.